

KOHTUMÄÄRUS

Kohus	Tallinna Ringkonnakohus
Määruse tegemise aeg ja koht	4. juuni 2018, Tallinn
Kriminaalasja number	1-17-5230
Kohtukoosseis	Eesistuja Sten Lind, liikmed Ivi Kesküla ja Orvi Koik
Kohtuistungi sekretär	Kea Lemming
Kohtuistungi toimumise aeg	8. mai 2018
Kriminaalasi	VV süüdistuses KarS § 264 lg 1 p 3 järgi üldmenetluses
Apelleeritud kohtuotsus	Harju Maakohtu 14. novembri 2017 otsus
Apellandid	prokurör, kannatanute esindaja
Prokurör	Eve Soostar
Süüdistatav	VV isikukood: XXXXXXXXXXXX, elukoht: XXX, Eesti Vabariigi kodanik, XXX, emakeel eesti keel, XXX, kehtivaid karistusi ei ole, kahtlustatavana kinni peetud 13.12.2016 - 14.12.2016, tõkend puudub
Kaitsja	Merike Borunova
Kannatanud	XX, YY (esindaja Aadu Luberg)

RESOLUTSIOON

1. Tühistada Harju Maakohtu 14. novembri 2017 otsus osas, millega mõisteti VV KarS § 264 lg 1 p 3 järgi õigeks. Muus osas jätta Harju Maakohtu otsus muutmata.
2. Lõpetada VV-le KarS § 264 lg 1 p 3 järgi esitatud süüdistuse osas kriminaalmenetlus teos väärteotunnuste esinemise tõttu. Kohtulahendi koopia edastada Põhja Politseiprefektuurile väärteomenetluse alustamise otsustamiseks.
3. Prokuröri ja kannatanute apellatsioon rahuldada osaliselt.
4. Mõista Eesti Vabariigilt välja apellatsioonimenetluse kulud:

**kannatanu YY kasuks tema õigusabikulud 2725,8 eurot ning
süüdistatava VV kasuks tema õigusabikulud 600 eurot.**

Määruse vaidlustamise kord

Määruse peale võib esitada määruskaebuse. Määruskaebus esitatakse Tallinna Ringkonnakohtule 15 päeva jooksul alates määruse teatavaks saamise päevale järgnevast päevast. Süüdistatav ja kannatanu saavad esitada määruskaebuse üksnes advokaadi vahendusel.

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. VV-le on esitatud süüdistus KarS § 264 lg 1 p 3 järgi oma naabrite Y ja XX koerte mürgitamises.

Süüdistuse kohaselt pani VV ajavahemikul 30.11.2016 – 02.12.2016 oma naaberkrundile rotimürki sisaldavat ainet. Seal seda söönud Leonbergeri tõugu koer O-l tekkis halb enesetunne, nõrkus ja krambid; tema väljaheidetes ja okses oli verd. 07.12.2016 diagnoositi tal Loomade Kiirabiklinikus mürgistus. Samuti esines rotimürki söömisele viitavaid haigusnähte Berni Alpi karjakoeral L-l: tal tuvastati 08.12.2016 Maxi lemmikloomakliinikus ühe hüübivusnäitaja tõus, mis võis olla põhjustatud rotimürki manustamisest.

Ajavahemikus 06.12-10.12.2016 pani VV oma naaberkrundile rotimürki sisaldavat teraviljaputru, mille söömine oleks võinud koertel põhjustada mürgistuse koos sellega kaasnevate vaevustega või loomade surma. XX avastas 10.12.2016 enda krundilt eelnimetatud mürki sisaldava pudru ja kutsus politsei.

Kannatanud on esitanud tsiviilhagi, milles nõuavad 41 791 euro suurust hüvitist tekitatud varalise kahju eest.

2. Harju Maakohus mõistis 14. novembri 2017 otsusega VV KarS § 264 lg 1 p 3 järgi õigeks. Seetõttu jättis kohus ühtlasi tsiviilhagi läbi vaatamata ning menetluskulud riigi kanda.

Kohtuotsuse kohaselt ei leidnud tõendamist, et VV oleks pannud 30.11.2016-02.12.2016 ja 06.12.2016-10.12.2016 naabri krundile ainet, mille üheks komponendiks oleks rotimürk.

3. Maakohtu otsuse peale esitasid apellatsiooni prokurör ja kannatanute esindaja.

3.1 Prokurör taotleb maakohtu õigeksmõistva otsuse tühistamist, VV süüdimõistmist KarS § 264 lg 1 p 3 järgi ning tema karistamist 6-kuulise vangistusega. Prokurör taotleb aga, et selle

vangistuse jätkaks ringkonnakohus KarS § 73 lg 1, 3 alusel täitmisele pööramata, kui VV ei pane üheaastase katseaja jooksul toime uut tahtlikku kuritegu.

Samuti taotleb prokurör, et kohus rahuldaks kannatanute tsiviilhagi.

Prokurör leiab, et maakohus on VV õigeksmõistmisel kohaldanud valesti materiaalõigust. Samuti on kohtuotsuse motiivid napid. Kohus on tõendeid hinnanud pealiskaudselt ning jõudnud seetõttu ebaõige järelduseni, et esinevad kõrvaldamata kahtlused.

Kuna VV-le ei heideta ette rotimürgi kasutamist enda majapidamises, peab prokurör asjakohatuks kohtuotsuses märgitud, et rotimürgi kasutamine majapidamises ei ole seadusega keelatud ega ole süüline tegevus.

Prokurör vaidleb vastu maakohtu seisukohale, et menetlejale üle antud koera väljaheite proov ei ole lubatud tõend. Prokurör märgib, et talle jääb mõisteta, miks asjaolu, et tunnistaja andis menetlejale 7.12.2016 XXX hoovist leitud koera väljaheite üle 19.12.2016, välistab tõendi lubatavuse. Samuti jääb arusaamatuks, mida on kohus silmas pidanud, rääkides kriminaaluurimise läbiviimisest kannatanute ja tunnistajate poolt.

Prokurör vaidleb vastu maakohtu seisukohale, et kuna kriminaalasjas ei ole teostatud värskete väljaheidete ekspertiisi, ei ole võimalik tuvastada, et rotimürk on läbinud koerte seedetrakti. Kohus ei ole seadnud kahtluse alla kannatanute ja tunnistaja KK ütlusi roosasid helbeid sisaldava koera väljaheite leidmise osas XXX hoovist. Kuna puuduvad andmed selle kohta, et XXX hoovis oleks viibinud teisi koeri lisaks kannatanutele kuuluvatele koertele, on ilmne, et tegemist oli kannatanute raskesti haigestunud koera väljaheitega. Ekspertarvamuse kohaselt leiti ekspertiisiks esitatud koera väljaheites difenaakumit. Difenaakum on sihtotstarbeline biotsiid, mis on mõeldud närilistest kahjurite tõrjeks.

O meditsiinidokumentides oli tema diagnoosiks on kliiniliste tunnuste, anamneesi ja veretulemuste alusel märgitud, et tegemist on tõenäoliselt rotimürgi mürgistusega. Kohtus üle kuulatud loomaarst AV kinnitas, et O.l oli rotimürgistuse kahtlus. Teste, millega tuvastada mürgistust rotimürgistust, pole olemas, küll aga viitasid mürgistusele haiguse sümptomid: vere hüübimishäired, verejooksud.

Kannatanu YY ja tunnistaja KK andsid kohtus ütlusi selle kohta, et nad kontrollisid valvekaamera salvestisi. Selgus, et 30.11-3.12 VV käis korduvalt pimedal ajal nende aia juures, toimetas midagi ja pärast seda jäi koer aia äärde midagi sööma. Kohtus uuritud asitõendi vaatlusprotokoll koos fototabeliga kinnitas neid ütlusi.

KK kinnitusele ta enne koerte haigestumist ta nendega krundist väljaspool ei käinud, seega olid koerad kogu aeg kodu territooriumil.

4-5 päeva pärast reisilt tulekut leidis XX kohtus antud ütluste kohaselt nende krundilt aia äärest pudrusarnast ollust, milles olid roosad helbed. Pudrumassi asukoht oli täpselt sama, kus videosalvestistelt oli näha, et koer sööb midagi. Kutsutud politsei võttis teraviljapudru endaga kaasa. Kannatanu ütlusi kinnitas politseiametnik ML, kelle sõnul olid kaasavõetud pudrus roosakad aineosakesed, puder paiknes ca 30 cm kaugusel piirdeaiast ühes kogumis.

10.12.2016 sündmuskoha vaatlusprotokoll koos sellele lisatud fototabeliga kinnitab, et sündmuskohalt XXX ja YYY vahelisest piirdeaiast ligikaudu 30 cm kaugusel XXX kinnistul leiti mullasel pinnal tumeroosa värvusega teraviljapudru sarnane aine.

Ekspertarvamusest nähtub, et ekspertiisiks esitatud roosat värvi teraviljaklombist leiti difenaakumit.

Kohtus uuritud tõenditest nähtub, et X-d ise enda majapidamises rotimürki ei kasuta, samuti ei kasuta rotimürki enda majapidamises naaber JJ. Küll aga kasutab rotimürki enda majapidamises VV.

Prokurör leiab, et kohtus uuritud tõendid viitavad üheselt VV-le kui isikule, kes rotimürki sisaldavat ainet XXX territooriumile pani.

Kannatanute pere rotimürki enda majapidamises ei kasuta, samuti ei tee seda naaber JJ. Küll on rotimürk olemas VV majapidamises. Prokurör leiab, et pole alust kahelda kannatanu YY ja tunnistaja KK ütlustes selle kohta, et nad kontrollisid salvestisi pikka ajavahemikku hõlmavas osas, kuid VV oli teisel pool piirdeaeda näha toimetamas ainult enne koerte haigestumist viiel järjestikusel päeval. Olulist tähendust omab rotimürki sisaldava teraviljapudru asukoht XXX kinnistul. Välistatud on võimalus, et keegi viskas selle pudru tänavapoolse värava tagant 25 meetri kaugusele hoovi nii, et see jäi kompaktsena maapinnale. Eluliselt pole usutav, et keegi tuvastamata isik sisenes rotimürki sisaldava teraviljapudruga tänavapoolsest väravast XXX territooriumile, liikus hoovis, riskides enda tabamisega 25 meetrit XXX ja YYY kinnistute piirdeaia juurde ja pani pudru sinna selle asemel, et visata puder üle tänavapoolse piirdeaia XXX territooriumile.

Prokurör on seisukohal, et VV käitus rotimürki XXX territooriumile pannes teadlikult ja tahtlikult. Kuigi pole olnud võimalik tuvastada, millisena esimesel korral rotimürk YYY territooriumile toimetati – pudru sees või mingil muul moel, pidi VV vähemalt möönma võimalust, et territooriumil vabalt ringi jooksvad koerad seda söövad ja soovis seda. Teisel korral on tuvastatud, et rotimürk pandi YYY territooriumile teraviljapudruga ja on ilmne, et VV sooviks oli, et koerad seda sööks.

Samuti on ilmne, et koer O-le olid rotimürki manustamise tagajärjel põhjustatud olulised kannatused, mis kajastuvad meditsiinidokumentides ja mille kohta andsid ütlusi kannatanud ja tunnistaja KK. Saadud tervisekahjustuse tagajärjel oli looma elu ohus. VV käitumine on käsitatav looma julma kohtlemisena.

3.2 Kannatanute esindaja taotleb samuti maakohtu otsuse tühistamist, VV süüdimõistmist KarS § 264 lg 2 p 3 järgi ning tsiviilhagi rahuldamist. Samuti taotleb kannatanute esindaja, et kannatanute õigusabikulud mõistetakse välja süüdistatavalt.

Kannatanute esindaja leiab, et kohus on teinud tõenditest vale järelduse ning seda tuleks käsitada kriminaalmenetlusõiguse oluliseks rikkumiseks KrMS § 339 lg 2 tähenduses.

Kannatanute esindaja märgib, et VV süüd kinnitavad kaudsed tõendid, kuid Riigikohtu praktika kohaselt ei ole välistatud süüdimõistva otsuse tegemine kaudsete tõendite põhjal.

Sarnaselt prokurörile avaldab kannatanute esindaja arusaamatust kohtu seisukoha üle, et kuna ei ole teostatud värskete väljaheidete ekspertiisi, ei ole võimalik tuvastada, et rotimürk on läbinud koerte seedetrakti. Ka peab kannatanute esindaja põhjendamatuks kohtu etteheidet, justkui oleks kannatanud ja tunnistajad asunud kriminaalmenetlust läbi viima.

Seoses maakohtu otsuses öelduga, et kannatanu XX ütlused ei klapi ML omadega selles, et 10.12.2016 oli roosasid helbeid näha ka VV krundil, märgib kannatanute esindaja, et kannatu ütlusi kinnitab ka toimikus olev foto ning on võimalik, et politseiametnikule jäid helbed lihtsalt märkamata.

4. Apellatsioonidele on kirjalikud vastuväited esitanud VV kaitsja, kes leiab, et apellatsioonid tuleks jätta rahuldamata ning maakohtu otsus muutmata. Ühtlasi taotleb ta, et kohus mõistaks VV kasuks välja tema õigusabikulud.

Kaitsja leiab, et kohus on tõendeid väga põhjalikult uurinud ning otsuses on väga hästi jälgitav kohtu veendumuse kujunemine.

Kaitsja hinnangul on prokurör jätnud kõrvale objektiivsed tõendid, mis ei kinnita kannatanute versiooni sündmuste kohta. Selline tõend on näiteks Kiirabikliniku haigusloo kirje 6.detsembrist 2016, millest nähtub, et juba nädal varem tuli koer O paremast silmast mädaajat nõret, mis tähendab, et juba nädal varem oli koer väga tõsiselt haige. Seega jääb haiguse algus ajavahemikku enne 30. novembrit 2016, mil süüdistuses kirjeldatud sündmused algasid.

Kaitsja heidab prokurörile ette oma versiooni rajamist elulise usutavuse argumendile.

Prokurör on apellatsioonis valesti refereerinud loomaarst AV ütlusi. Ütlusi, mille kohaselt Loomade Kiirabiklinikus ei ole teste mürgi kindlaksmääramiseks, on prokurör refereerinud nii, nagu ei oleks üldse selliseid teste olemas. Kaitsja märgib, et Eesti Kohtuekspertiisi Instituudi toksikoloogiaekspertiiside ja uuringute osakonna eksperdi TB teatel on elusa koera organismist võimalik leida rotimürgi toimeaine difenaakumi sisaldumine vereanalüüsi abil. Vastavaid ekspertiise teostab Eesti Kohtuekspertiisi Instituut.

Prokurör on ka teisi tõendeid käsitletud kallutatult.

Kaitsja leiab, et kannatanute ütlused ei ole usaldusväärsed, kuna neil on materiaalne huvi.

Kaitsja märgib, et kannatanud on videosalvestisi esitanud valikuliselt. Samuti on nad esitanud eksitavat infot oksest ja väljaheidetest tehtud foto kohta – YY ütluse kohaselt käskisid kliiniku töötajad õue üle vaadata, haigusloo kohaselt oli aga omanikul Loomade Kiirabiklinikusse tulles juba foto kaasas.

Väidetavalt 7. detsembril 2016 toimunud väljaheite korjamine õuelt ja selle politseile üleandmine 19. detsembril 2016 toimus menetlusreegleid eirates.

10.detsembril 2016 „avastatud” mürgipudru käitlemine toimus viisil, mis vihjab kunstlikule tõendite loomisele.

Kaitsja vaidleb vastu kannatanute esindaja väitele, nagu poleks vaidlust selles, et vähemalt ühel koeral tekkis eluohtlik mürgistus. Kaitsja seisukoht on, et vaidlust ei ole selles, et koer O oli tõsiselt haige, kuid tõendatud ei ole, et tal oleks olnud rotimürgi mürgistus.

30.novembri – 4.detsembri 2016 videosalvestised näitavad, et X-de ütlused VV toimetamiste kohta viie haigusele eelneva päeva jooksul on valed.

Kaitsja leiab, et maakohus seadus põhjendatult kahtluse alla, kas menetlejale üle antud koera väljaheidetes leiduv rotimürk oli läbinud looma seedetrakti. Väljaheited sisaldasid roosakaid graanuleid, kuid rotimürgi graanulid kaotavad elusorganismi sattudes esialgse kuju ja värvi. Selleks, et toimeaine saaks imenduda, ei säili väljaheites terved graanulid, kui need on läbinud seedetrakti. Tervete graanulite sisaldumine väljaheites tähendab seda, et rotimürk ei ole läbinud koera seedekulglat, vaid on väljaheitesse hiljem lisatud.

5. Tallinna Ringkonnakohtu istungil jäid apellatsioonimenetluse pooled vastavalt apellatsioonides ja kirjalikus vastuses esitatud seisukohtade juurde.

RINGKONNAKOHTU SEISUKOHT

6. Kohtukolleegium nõustub apellantidega, et maakohtu otsus ei ole nõuetekohaselt põhistatud. Maakohtu otsuse põhjendused on napid: tõendite analüüs moodustab 10 lk pikkusest otsusest napilt üle 1 lk (seda, milliseid järeldusi ja miks maakohus tõenditest teinud on, on käsitletud otsuse lehekülgedel 8 – 9, millele lisanduvad üksikud paarilauseelised kommentaarid tõendite refereeringute vahel). Kohtu põhistuse moodustavad seisukohavõttud, mida kohus ei ole põhjendanud.

Tegemist ei ole siiski otsuse põhjenduste täieliku puudumisega KrMS § 339 lg 1 p 7 tähenduses, mis tooks endaga kaasa maakohtu otsuse tühistamise ja KrMS § 341 lg 2 alusel kriminaalasja maakohtule uueks arutamiseks saatmise.

Olukorras, kus maakohus on otsust põhistanud, kuid põhistused on puudulikud, on ringkonnakohtul võimalik menetlusõiguse rikkumine kõrvaldada omapoolse põhistuse esitamisega.

7. Maakohtu järeldused on kokkuvõtvalt järgmised:

- tõendatud on, et VV kasutas rotimürki, kuid rotimürgi kasutamine ei ole keelatud;
- tõendatud ei ole, et O-l tekkisid terviseprobleemid rotimürgi söömisest: haigusloo kohaselt pöördui O-ga kliinikusse silmaprobleemide pärast, ka kliinikus tehtud analüüside tulemused ei kinnita mürgitust;
- kannatanu XX ütlused roosaid helbeid sisaldava olluse leidmise kohta hoovist ei lähe kokku tunnistaja ML ütlustega ja vaatlusprotokolliga;
- asitõendi vaatlusprotokoll ja sellele lisatud fototabel ei tõenda, et VV paneks maha mingit ainet, ega seda, et koerad midagi söövad;

- kuna kriminaalasjas ei ole tehtud värskeste väljaheidete ekspertiisi, ei ole võimalik tuvastada, et rotimürk on läbinud koerte seedetrakti.

Maakohtu otsusest nähtub, et kohus on tõendeid käsitlenud lünklikult, jättes osa tõendeid tähelepanuta. Samuti on kohus oma järelduste põhjendamisel esitanud tõendite sisu moonutatult. Lõpuks tuleb tõdeda, et kohus on teinud tõendite kogumisele etteheiteid, näitamata ära etteheite õiguslikku alust.

8. Maakohus on otsuse lk-l 9 märkinud: „Antud kriminaalasjas ei ole teostatud värskeste väljaheidete ekspertiisi, mille alusel oleks võimalik tuvastada, et rotimürk on läbinud koerte seedetrakti ning muud kohtule esitatud tõendid ei ole oma kogumis piisavad ega korva õigeaegselt teostatud ekspertiisi puudumist.“ Lähemalt kohus tsiteeritud seisukohta põhjendanud ei ole.

8.1 Kui maakohus heitis ette värskeste väljaheidete ekspertiisi tegemata jätmist, siis kaitsja asus ringkonnakohtus seisukohale, et seda, kas seda, kas koera organismi oli sattunud rotimürki, oleks tulnud tuvastada vereproovi alusel.

Ringkonnakohus juhib tähelepanu, et kriminaalmenetluse seadustik ei näe ette, et mingit asjaolu on võimalik tõendada vaid kindlat liiki tõendiga. Vastavalt KrMS § 61 lg-le 1 ei ole ühelgi tõendil ette kindlaksmääratud jõudu ning sama paragrahvi teise lõike kohaselt hindab kohus kõiki tõendeid kogumis. Seega oleks kohus pidanud põhjendama, miks ta leiab, et muudele tõenditele tuginedes ei ole võimalik mingit konkreetset tõendamiseseme asjaolu tõendatuks lugeda. Maakohus seda selgitanud ei ole ega ole isegi märkinud, millised tõendid olid konkreetse küsimuse puhul asjassepuutuvad.

8.2 Väärib tähelepanu, et kriminaalasjas on tehtud toksikoloogia- ja narkootiliste ainete ekspertiis. Muuhulgas oli eksperdile esitatud küsimus, kas koera väljaheide sisaldab rotimürki, ning ekspertiisiks oli esitatud sündmuskohalt võetud koera väljaheide. Ekspertiarvamuses on ekspert kinnitanud, et koera väljaheidest leiti difenaakumit (tl. 43). Maakohus ei ole otsuses selgitanud, mis seab kohtu jaoks selle ekspertiisi tulemuse kahtluse alla ning miks kohus leidis, et vajalik oleks olnud varasem ekspertiis. St maakohtu otsusest jääb arusaamatuks, miks see ekspertiisiakt ei olnud kohtu jaoks piisav tõendamaks, et rotimürk on läbinud koerte seedetrakti.

Võib oletada, et maakohus pidas probleemiks mitte ekspertiisi aega, vaid seda, kuidas ekspertiisiks esitatud väljaheide saadud on. Nimelt on maakohus, seda küll ülaltoodud küsimusega sidumata, otsuse lk-l 7 heitnud ette seda, et kannatanute YY ja XX poeg KK andis menetlejale väidetavalt 7. detsembril 2016 XXX hoovist korjatud väljaheite proovi üle alles 19. detsembril 2016. Kohus märkis: „On tähtis, et kõik kriminaalmenetluse käigus kogutud tõendid oleksid lubatavad ja saadud seadusega kooskõlas. Lubamatu on, et kriminaaluurimist viivad läbi kannatanud ja tunnistajad. Tõend peab olema saadud usaldusväärselt, st kõiki

menetlusnorme järgides. Antud juhul andis tunnistaja KK menetlejale üle XXX väidetavalt 07.12.2016 korjatud koera väljaheite proovi, st 12 päeva hiljem.

Kuigi tsiteeritud kohtuotsuse lõigust võib järeldada, et maakohtu hinnangul rikuti väljaheite proovi võtmisel menetlusõigust, ei ole kohus viidanud ühelegi kriminaalmenetluse seadustiku normile, mida kohtu hinnangul rikuti. Otsusest jääb arusaamatuks, kas kohus pidas väljaheite proovi kui asitõendit lubamatuks või ebausaldusväärseks: esmalt on tsiteeritud lõigus räägitud tõendi lubatavusest, hiljem usaldusväärsusest.

See, et väljaheite proovi andis menetlejale üle KK, ei kujuta endast menetlusõiguse rikkumist ega muuda tõendit lubamatuks. Asitõend on vastavalt KrMS § 124 lg-le 1 igasugune kuriteo objektiks olnud asi, kuriteo toimepanemise vahend, kuriteojäljega asi, kuriteojäljest valmistatud jäljend või tõmmis või kuriteosündmusega seotud muu asendamatult objekt, mis on kasutatav tõendamiseseme asjaolude selgitamisel. Kriminaalmenetluse seadustik ei näe ette, et ainsaks asitõendi kogumise viisiks võib olla menetlustoiming. Seega on asitõendina käsitatav ka objekt, mis antakse uurimisasutusele üle (seda on ringkonnakohus selgitanud ka varem, vt nt Tallinna Ringkonnakohtu 21. aprilli 2014 otsus kriminaalasjas nr 1-13-494).

See, kui väidetavalt sündmuskohal olnud eset ei ole fikseeritud sündmuskoha vaatluse protokollis ja see antakse menetlejale üle pärast sündmuskoha vaatlust, võib seada kahtluse alla tõendi usaldusväärsuse. Kohus peab aga sel juhul selgitama, miks tõendi hilisem üleandmine selle usaldusväärsuse kahtluse alla seab. Maakohtu otsuses sellist selgitust ei ole. Kohtukolleegium leiab, et väljaheite proovi hilisem üleandmine ei sea kahtluse alla selle päritolu ega anna alust arvata, et tõendit võiks olla muudetud.

Seda, et helbeid sisaldavaid väljaheiteid 7. detsembril 2016 leiti, kinnitavad fotod, mida on asitõenditena vaadeldud (tl. 53, 68, 69).

Y, X ja KK on kohtus antud ütlustes ühetaoliselt selgitanud seda, miks väljaheiteproov anti uurijale üle 19. detsembril 2016. Nende ütluste kohaselt informeerisid nad politseid rotimürki meenutavaid helbeid sisaldavatest väljaheidetest, kuid esialgu ei soovinud politsei proovi võtta. Seetõttu korjasid nad väljaheited ämbrisse ja panid kuuri (tl. 25, 28 pöördel, 31).

Kaitsja on seadnud YY ütlused koera okse ja väljaheidete leidmise kohta kahtluse alla, leides, et need on vastuolus Loomade Kiirabikliniku tõendiga. Erinevalt kaitsjast ei pea ringkonnakohus YY ütlusi kõnealuse tõendiga vastuolus olevaks. Kaitsja näeb vastuolu selles, et YY ütluste kohaselt sai ta soovitusel õu üle vaadata just Loomade Kiirabiklinikust (tl. 25), kuid Loomade Kiirabikliniku tõendi kohaselt oli koeraomanikel foto koera väljaheidetest olemas juba Loomade Kiirabiklinikusse pöördumise ajal.

Ringkonnakohus märgib, et Loomade Kiirabikliniku tõendi (tl. 40) kohaselt on omanikel foto koera okses olevatest rotimürki graanulitest. See ei tähenda aga, et see foto oli omanikul Loomade Kiirabiklinikusse pöördumisel. Kuigi tõendil ei ole märgitud selle koostamise kuupäeva, nähtub selle sisust, et selle koostamise ajaks oli koer vähemalt teist päeva kliinikus: haiguslugu hõlmab 7. ja 8. detsembrist 2016. YY ütluste kohaselt soovitati tal just teise päeva hommikul vaadata õu üle. Koerade Kiirabikliniku haiguslugu algab 6. detsembrist 2016. Seega teise päeva hommik oli 7. detsember 2016 ning tõendi koostamise ajal oli omanikul foto olemas.

Seda, et fotod koera oksest või väljaheitest on tehtud 7. detsembril 2016, kinnitab ka asutõendi vaatlusprotokoll (tl. 53).

Kaitsja on seadnud kannatanute ütluste usaldusväärsuse tervikuna kahtluse alla veel väitega, et kannatanud, kes on esitanud tsiviilhagi, nõudes tekitatud kahju hüvitamist, on menetluse tulemusest majanduslikult huvitatud. See kaitsja seisukoht on selges vastuolus KrMS § 61 lg-tega 1 ja 2, mille kohaselt ei ole ühelgi tõendil ette kindlaksmääratud jõudu ja kohus peab hindama tõendeid kogumis. Nimetatud sätted välistavad ütluste ebausaldusväärseks lugemise ainult nende andja menetlusliku staatuse tõttu.

Kannatanute ütlustega haakuvad 10. detsembril 2016 XXX hoovis sündmuskoha vaatluse teinud politseiametnik ML ütlused. ML kinnitas, et talle näidati teravilja sarnaseid värvunud osakesi sisaldavaid väljaheiteid, mis olid kogutud ämbrisse. Tema neid kaasa ei võtnud, kuna sai aru, et neid oli juba vaadeldud (tl. 30). Sündmuskoha vaatlusprotokollile lisatud fototabelist nähtub, et ML on kõnealust ämbrit ka pildistanud (fotod 7, 8: tl. 38).

Eelnevast tulenevalt on tõendi päritolu kontrollitav hoolimata sellest, et väljaheiteproov anti menetlejale üle 12 päeva pärast selle leidmist.

Kannatanutele ei ole alust heita ette, et nad fotografeerisid hoovist leitud väljaheiteid ja säilitasid need. Maakohtu etteheide, et kannatanud on asunud kriminaaluurimist läbi viima, on õiguslikult põhjendamatu, kuna kannatanul on vastavalt KrMS § 38 lg 1 p-le 4 õigus kriminaalmenetluses tõendeid esitada.

Eelnevale tuginedes loeb ringkonnakohus toksikoloogia- ja narkootiliste ainete ekspertiisi aktile tuginedes tõendatuks selle, et kannatanute poolt uurijale üle antud koera väljaheite proovist leiti närilistest kahjurite tõrjeks kasutatavat difenaakumit. Kannatanute ja tunnistajate KK ja ML ütluste ning asitõendi vaatlusprotokollide (tl. 45 – 49 ja 53 – 69) alusel loeb ringkonnakohus tõendatuks, et ekspertiisiobjektiks oli XXX hoovist pärinevast väljaheitest võetud proov.

8.3 Rotimürgi sisaldumine koera väljaheites näitab, et koer on seda sisse söönud ja seega sai mürk sattuda tema organismi. VV kaitsja on seda järeldust vaidlustanud väitega, et kannatanute koera seedetrakti läbinult ei oleks rotimürk saanud oma esialgset värvi ja kuju säilitada, kuid kannatanute tehtud fotodel on näha terveid graanuleid.

Ringkonnakohus juhib tähelepanu, et KrMS § 60 lg 1 kohaselt võib kohus tugineda üksnes asjaoludele, mille ta on tunnistanud tõendatuks või üldtuntuks. Kaitsja ei ole oma väite kinnituseks tõendeid esitanud. Üldtuntuks võib küll pidada seda, et seedimine kujutabki endast toidu mehaanilist ja keemilist lagundamist väiksemateks koostisosadeks, kuid kohus ei pea üldtuntuks seda, et kogu koera seedetrakti sattunud rotimürk peaks seeduma ning ükski rotimürgi graanul ei saa läbida koera seedetrakti oma esialgset kuju ja värvi kaotamata.

Lisaks sellele, et väljaheiteproovis leidis rotimürki, esinesid haigusloo kohaselt O-l rotimürgi mürgistusele viitavad sümptomid (tl. 51 pöördel). Maakohtus kuulati tunnistajana üle Loomade Kiirabikliiniku peaarst AV.

Tunnistaja selgitas, et järelalus rotimürgi mürgistuse kohta tehti sümptomite alusel. O-l esinesid verejooksud ning testid kinnitasid hüübimisprobleeme. Rotimürgi puhul esinevad hüübimisprobleemid.

Samuti selgitas AV, mille alusel tehti järelalus, et tegemist on just mürgistusega, mitte muu haigusega. Tema ütluste kohaselt viitasid sellele testi maksa ja neeru näitajad: mürgid töödeldakse maksas ja väljutatakse neerude kaudu (tl. 32).

Ringkonnakohus leiab, et AV viited konkreetsetele mürgistust kinnitavatele asjaoludele kummutavad kaitsja seisukoha, et koera terviseprobleemide põhjus võis peituda mujal, nt vitamiinipuuduses.

Oma seisukohta, et O terviseprobleemide põhjus peab peituma mujal, on kaitsja põhjendanud Loomade Kiirabikliiniku haigusloo esimese päeva (6. detsembri 2016) kandes märgituga, et O-l tuli nädal varem silmast mädajat nõre (tl. 51). Kohtukolleegium nendib, et selle seotus rotimürgi mürgistusega ei ole tõendatud. See, et koeral oli silm mõnda aega varem haige, ei muuda aga tõsiasja, et hilisemad sümptomid olid loomaarsti hinnangul iseloomulikud just mürgistusele. Maakohtu istungil on kaitsja tunnistaja AV-lt ka küsinud, kuivõrd iseloomulik on mürgistusele, et see avaldub esmalt silmaprobleemidena. AV selgitas, et rotimürk põhjustab verejooksu ning tüüpilist kohta, kus verejooks tekib, ei ole, vaid verejooks tekib seal, kus organism on kõige nõrgem (tl. 33 pöördel). Seega on just varasema silmaprobleemiga selgitatav see, miks mürgistus avaldus ka silmaprobleemina.

Sellest, et O sümptomid olid iseloomulikud just rotimürgi mürgistusele ning pärast O haigestumist XXX hoovist korjatud koera väljaheite proovist leiti rotimürgi toimeainet difenaakumit, saab järelalus, et süüdistuses kirjeldatud terviseprobleemid olid tingitud just mürgistusest, mille oli põhjustanud söödud rotimürk.

VV kaitsja leidis ringkonnakohtus, et suurt kasvu koera mürgitamine rotimürgiga on raske, kuna see eeldab väga suure koguse rotimürgi manustamist koerale. Sama seisukohta on kaitsja väljendanud maakohtus peetud kaitsekõnes. Kaitsja selgituse kohaselt põhineb tema väide Eestis rotimürkidega tegeleva firma töötajalt pärineval infol ning tootjate välja töötatud ohutustabelil, mis näitab keskmist surmavat annust.

Nende väidete esitamisel on kaitsja jätnud tähelepanuta, et KrMS § 60 lg 1 kohaselt vajavad kohtule esitatavad väited tõendamist. Kaitsja väited ei tugine ühelegi kohtus uuritud tõendile. Rotimürkidega tegeleva firma töötajat ei ole kohtus üle kuulatud. Ka ei ole kaitsja kohtuliku uurimise raames esitanud kohtule ohutustabelit, millele ta kaitsekõnes viitab. Kaitsekõne tekstile on lisatud kaks ingliskeelset tabelit, kuid neile tõenditena tugineda ei saa. Tulenevalt KrMS § 15 lg-le 1 võib maakohtu lahend tugineda vaid tõenditele, mida on kohtulikul arutamisel esitatud ja vahetult uuritud ning mis on protokollitud. Sama paragrahvi teise lõike kohaselt võib ringkonnakohtu lahend tugineda ringkonnakohtus uuritud tõenditele ja juba maakohtus vahetult uuritud tõenditele.

Samuti ei saa neis tabelites olevat infot käsitada üldteada asjaoluna. Vastavalt KrMS § 60 lg-le 3 võib kohus üldtuntuks tunnistada asjaolu, mille kohta saab usaldusväärset teavet

kriminaalmenetlusvälistest allikatest. Kaitsekõnele lisatud tabelitest ei selgu, kust need tabelid pärit on.

Ringkonnakohus nendib, et sellised üldkättesaadavad kriminaalmenetlusvälised allikad Eesti kaubanduses saada olevate rotimürkide ja nende toksiliste dooside kohta, mida saab pidada usaldusväärseks, on olemas. Selliseks usaldusväärseks allikaks peab ringkonnakohus Eesti Loomaarstide Ühingu ajakirja Eesti Loomaarstlik Ringvaade 2017. a 2. numbris ilmunud M. Veeberi artiklit „Mürgistused kahjuritõrjevahenditega“ (kättesaadav internetis: http://ringvaade.vet.ee/pdf/Ringvaade_2_2017.pdf). Artiklis esitatud tabelis on difenaakumi koerale letaalseks doosiks märgitud 50mg/kg. Paraku ei ole sellest hoolimata võimalik arvutuslikult tuvastada O jaoks eluohtlikku rotimürki kogust, kuna O kaalu kohta ei ole kohtule tõendeid esitatud.

9. Kohtule esitatud tõendid näitavad, et rotimürki söötis O-le just VV. Kahtlustatava ülekuulamisprotokolli lisa (tl. 71 - 89) kohaselt on VV andnud välja tema kodus leidunud rotimürki. Kohtukolleegium peab asjakohatuks maakohtu otsuses märgitud, et kasutamine majapidamises ei ole seadusega keelatud ega ole süüline tegevus. See, et VV majapidamises leidis rotimürki, omab tähtsust koostoimes teiste tõenditega. Maakohus ei ole tõendeid omavahel konteksti asetanud ega neid kogumis hinnanud.

Tähelepanu väärib, et ekspertiisiakti kohaselt oli välja antud rotimürki toimeaine difenaakum (tl. 43). St VV kodus leidunud rotimürki toimeaine oli sama, mida leiti XXX hoovist leitud koera väljaheitest võetud proovist.

Asitõendi vaatlusprotokoll, milles on kajastatud XXX turvakaamera salvestiste vaatlus, tõendab, et 1. detsembri videolõikude seas on lõik, millest on näha, kuidas teisel pool aeda oleval krundil olev paneb meesterahvas käe üle aia, st teeb liigutuse, nagu poetaks midagi üle aia. Pärast seda tuleb aia juurde koer, kes jääb pärast mehe lahkumist aia juurde ning näib midagi söövat (tl. 54).

Kõnealust vaatlusprotokolli ja sellele lisatud fototabelit käsitledes on maakohus märkinud: „Antud juhul ei ole näha, et VV paneks maha mingit ainet, samuti ei ole näha, et koerad sööksid midagi.“ (maakohtu otsuse lk 8). Maakohtu otsusest ei selgu, kas nimetatud kommentaar käib vaatlusprotokolli, sellele lisatud fototabeli või mõlema kohta.

Ringkonnakohus nendib, et see kommentaar peab paika vaatlusprotokollile lisatud fototabeli puhul: pimedal ajal toimunud kajastavatelt fotodel on toimuvat väga halvasti näha. Maakohtu väide ei pea paika aga vaatlusprotokolli enda puhul – sellel on kirjeldatud nii koera, kui ka teisel pool aeda oleva mehe liikumisi.

See, et fotodelt ei ole võimalik näha vaatlusprotokollis kirjeldatud asjaolusid, ei tähenda tingimata vaatlusprotokollis märgitu ebausaldusväärsust – see, et mingi asjaolu on halvasti nähtav fotolt, ei tähenda tingimata, et see on sama halvasti nähtav vaadeldud videolõikudes endis. Selle kasuks, et videolõikudes oli vaatlusprotokollis märgitud mehe ja koera tegevus paremini nähtav, räägib asjaolu, et uuriija on fotodel kohati vaevu nähtavad mehe ja koera

tähistanud. Seega ei näe ringkonnakohus alust pidada asitõendi vaatlusprotokolli ebausaldusväärseks.

Ringkonnakohus märgib, et kui keegi kohtumenetluse pooltest pidas vaatlusprotokollis märgitud ebaõigeks, oli tal võimalik taotleda kohtus salvestiste vahetut uurimist (st nende vaatamist). Maakohtu istungi protokollist nähtuvalt ei ole ükski kohtumenetluse pool seda vajalikuks pidanud.

Kaitsja seab salvestiste usaldusväärsuse kahtluse alla, heites ette, et menetlejale ei ole esitatud kõiki salvestisi, vaid salvestised on esitatud valikuliselt. Ringkonnakohus nõustub, et tõendi usaldusväärsuse parema kontrollitavuse huvides oleks olnud põhjendatud salvestiste tervikuna menetlejale üle andmine. Samas tähendab see, et salvestised anti üle fragmentaarsena, et teada ei ole, kas salvestised oleks võinud sisaldada veel mingit tõenduslikult tähtsat informatsiooni; salvestiste fragmentaarsus ei mõjuta aga esitatud salvestistel olevat infot. Eelnevast tulenevalt ei leia ringkonnakohus, et asitõendi vaatlusprotokolli tuleks pidada ebausaldusväärseks tõendiks.

10. Asitõendi vaatlusprotokolli kohaselt jääb videolõikudest mulje, et vahepeal üks koer, vahepeal aga mõlemad koerad sõid midagi maast pärast seda, kui teisel krundil olev meesterahvas oli sirutanud käe üle aia.

Ringkonnakohtu hinnangul on salvestises nähtut vaatlusel tõlgendatud õigesti. Sellele viitab tõsiasi, et 10. detsembril 2016 leidis XX oma hoovist XXX krunti YYY krundist eraldava aia juurest rotimürki sisaldava massi. Seda on kirjeldatud 10. detsembril 2016 koostatud sündmuskoha vaatlusprotokollis. Maakohus märkis, et selle rotimürki sisaldava massi osas ei klapi kannatanu ütlused tunnistaja ML ütlustega ning vaatlusprotokolliga. Vastuolu seisnes selles, et kannatanu ütluste kohaselt oli rotimürgi helbeid pudenenud ka teisele poole aeda, vaatlusprotokolli kohaselt teisel krundil rotimürgi helbeid näha ei olnud ning seda kinnitas ML ka maakohtus ütlusi andes. Ringkonnakohus nõustub, et nimetatud osas on tõendite vahel vastuolu. See ei anna aga alust lugeda kõiki omavahel vastuolus olevaid tõendeid ebausaldusväärseks.

Ringkonnakohus on seisukohal, et nimetatud vastuolu tõttu tuleb ebausaldusväärseks pidada kannatanu XX ütlusi väite osas, et YYY krundil oli ka näha rotimürgi helbeid. Kannatanute esindaja apellatsioon on väidetud, et kriminaalasja materjalide juures on foto, mis kinnitab rotimürgi graanulite leidumist YYY krundil. Sellist fotot ei ole kohtule esitatud ega kohtus uuritud. Ka kaitsja ise viitab kohtueelse menetluse toimikule. Apellatsioon on märgitud, et kõnealune foto on peaaegu identne kahtlustatava ülekuulamise protokollile lisatud fototabeli fotodega 19 ja 20, mida on kohtus uuritud (tl. 81). Ringkonnakohus märgib, et nimetatud fotodel on näha VV krundil oleva kuuri seina ääres olev rotimürgi kogum. Seega ei haaku need fotod kuidagi XX ütlustega, et YYY krundil oli näha maha pudenenud helbeid.

Ringkonnakohus ei näe alust lugeda ebausaldusväärseks sündmuskoha vaatlusprotokolli ja tunnistaja ML ütlusi. Nendest nähtuvat asjaolu, et XXX krundil oli aia lähedal maas rohkelt roosasid helbeid sisaldav mass, kinnitab see, et sündmuskohalt kaasa võetud massi on asitõendina vaadeldud ning sellest võetud proov on esitatud toksikoloogia- ja narkootiliste ainete ekspertiseks.

Ekspert tuvastas, et aine sisaldas difenaakumit, st sama ainet, mida sisaldasid menetlejale üle antud koera väljaheitest võetud proov ning VV kodus olnud rotimürk. Maakohus ei ole nimetatud tõendeid kogumis üldse käsitletud.

Kaitsja on avaldanud kahtlust, et rotimürki sisaldava massi on oma krundile pannud kannatanud ise. Kaitsja leiab, et selliseks kahtluseks annab alust asjaolu, et kuigi 10. detsembril 2016 võttis menetleja roosasid helbeid sisaldava massi asitõendina kaasa, on kannatanud näidanud samasugust massi 17. detsembril 2016 „Seitsmestes uudistes“. Ringkonnakohus leiab, et kaitsja väide on tõendamata. Saatelõiku ennast, millest kaitsja räägib, ei ole kohtus uuritud Kannatanu XX on kaitsja küsimustele vastates tunnistanud, et saatelõik nende koerte väidetavast mürgitamisest oli. Kannatanu tunnistas ka, et selles näidati mingisugust „pudru“ (tl. 29). Kannatanu ütlused nimetatud küsimuses on nii pealiskaudsed, et neist on võimalik järeldada vaid seda, et mingisugust massi saates demonstreeriti, kuid mitte seda, milline see mass oli ning mis ajast ja kust see mass pärit oli.

11. Kuna asitõendi vaatlusprotokolli kohaselt on näha maast midagi söömas kahte koera, kannatanute ütluste kohaselt jäi samal ajal, kui O raviti, loiuks ka L, ning ka L-l tuvastati hüübivusnäitaja mõningane tõus, loeb ringkonnakohus tõendatuks, et ka L sõi rotimürki, mille tulemusel tekkis tal kerge mürgistus.

12. ML ütluste ja sündmuskoha vaatlusprotokolli alusel loeb ringkonnakohus tõendatuks, et VV pani uuesti XXX krundile difenaakumit sisaldavat ainet, mis avastati 10. detsembril 2016. Nimetatud aine panemise täpne aeg ei ole tuvastatav, kuid see pidi toimuma pärast seda, kui YY oli 7. detsembril 2016 hoovi üle vaadanud.

13. KarS § 264 lg 1 p 3 näeb ette vastutuse looma suhtes lubamatu teo toimepanemise eest julmal viisil. Looma suhtes lubamatud teod on sätestatud loomakaitseseaduse § 4 lg-s 1. Nimetatud säte ütleb: „Looma suhtes lubamatu tegu on looma hukkumist, vigastamist või talle valu ja välditavaid füüsilisi ja vaimseid kannatusi põhjustav tegu, nagu looma sundimine talle üle jõu käivatele pingutustele, loomavõitluse korraldamine, looma hülgamine või abitusse seisundisse jätmine, loomale kannatusi põhjustav aretustegevus ja muu sarnaste tagajärgedega tegu, mis ei ole tingitud looma ravimisest, muust veterinaarsest menetlusest ega hädaolukorrast, välja arvatud käesoleva seaduse § 10 lõikes 1 nimetatud juhud ja käesoleva seaduse nõuetele vastavad loomkatsed.“ Tõendamist on leidnud see, et VV põhjustas perekond X koer O-le füüsilisi kannatusi (kannatanu XX sõnul põhjustati koerale ka vaimseid kannatusi, mida näitab see, et koer on muutunud inimpelglikuks, kuid selliste kannatuste põhjustamist koerale ei ole süüdistuses ette heidetud). Seega on ta pannud looma suhtes toime lubamatu teo LoKS § 4 lg 1 tähenduses. 10. detsembril 2016 XXX krundilt leitud rotimürgi panemine on käsitatav looma suhtes lubamatu teo toimepanemise katsena.

See, et looma eluohtliku seisundi ja sellega seoses loomale erinevate kannatuste põhjustamine on LoKS § 4 lg 1 kohaselt looma suhtes toime pandud lubamatu tegu, tähendab, et looma eluohtliku seisundi põhjustamine iseenesest ei anna alust liigitada tegu julmaks. Seega peavad

sellele, et looma elu seati ohtu ja talle põhjustati kannatusi, lisanduma mingid täiendavad asjaolud, mis muudavad selle teo ühtlasi julmaks. Ringkonnakohus leiab, et looma suhtel lubamatu teo toimepanemine julmal viisil tähendab seda, et tegu on toimepandud moel, mis näitab toimepanija erilist hoolimatust looma tervise ja heaolu vastu.

Süüdistuses ei ole eraldi lahti kirjutatud, miks on toimepandud tegu käsitatud julmal viisil toimepanduna. Prokuröri süüdistuskõnes öeldust võib järeldada, et prokuröri hinnangul näitavad julma viisi koera süüdistuses kirjeldatud kannatused: O oli seitse päeva statsionaarsel ravil ja talle tehti mitu vereülekannet. Mürgistus põhjustas koeral halva enesetunde, nõrkuse, krambid, tema väljaheidetes ja okses oli verd. Seega on prokurör sisuliselt leidnud, et koerale põhjustati suuri kannatusi.

Kohtukolleegium nõustub, et kannatusi, mida mürgitamisega O-le põhjustati, võib pidada suurteks. Siiski peab ringkonnakohus tõdema, et nimetatud asjaolud ei vasta julma viisi tunnusele. Nimelt tuleb arvestada, et KarS § 264 lg 1 p 3 ei ole ainus karistusseadustiku säte, mis räägib teo toimepanemisest julmal viisil. Kuriteokoosseisu tunnuseks on teo toimepanemise julma viisi nimetatud KarS § 114 lg 1 p-s 1, § 133 lg 2 p 4, § 138¹ lg 2 p 4. Kõik nimetatud sätted nimetavad julma viisi kõrval piinavat viisi. Kohtupraktika kohaselt ei ole piinav ja julm viis samastatavad (vt nt 14. juuli 2007 otsus kriminaalasjas nr 3-1-1-114-06, p 8.2). Suurte kannatuste põhjustamine on käsitatav just piinava viisina.

Erinevalt loetletud sätetest KarS § 264 lg 1 koosseisutunnusena piinavat viisi ei nimeta, vaid räägib üksnes julmast viisist. Eelnev ei tähenda seda, et KarS § 264 lg 1 kontekstis hõlmaks julm viis ka piinavat viisi. Sama mõistet tuleb kogu seadustiku ulatuses kasutada ühesuguses tähenduses. Julma viisi mõiste erinevaks sisustamiseks ei anna alust ka asjaolu, et nimetatud sätetest ainsana näeb KarS § 264 lg 1 p 3 ette vastutuse looma suhtes toimepandud teo eest. Kohtukolleegium ei näe alust, miks ei peaks olema võimalik eristada loomade puhul julma ja piinavat kohtlemist. Kokkuvõttes tuleb tõdeda, et looma julma kohtlemise puhul ei ole seadusandja mingil põhjusel kriminaliseerinud lubamatut tegu looma suhtes, kui see on pandud toime piinaval viisil.

Seda, et VV teos objektiivselt väljenduks n.ö tavapärase lubamatu teoga võrreldes eriline hoolimatus looma tervise ja heaolu vastu, ei ole süüdistuses ära näidatud ning see ei ole tuvastatav.

14. Ringkonnakohus peab siiski vajalikuks märkida, et kohtukolleegiumi hinnangul oleks välistatud VV vastutus KarS § 264 lg 1 p 3 alusel ka juhul, kui pidada süüdistuses kirjeldatud koerale põhjustatud kannatusi julma viisi tunnusele vastavaks.

Lisaks objektiivse kuriteokoosseisu tunnustele peavad olema täidetud ka subjektiivse kuriteokoosseisu tunnused. See tähendab, et täideviijal peab olema objektiivse kuriteokoosseisu asjaolude suhtes tahtlus. Kohtukolleegium leiab, et VV teguviis näitab seda, et ta püüdis O tappa, st ta pani tahtlikult toime lubamatu teo looma suhtes. Tõendatud ei ole aga see, et ta tal oli tahtlus ka julma viisi suhtes. Selleks, et saaks rääkida vähemalt kaudsest tahtlusest, peaks olema tõendatud, et VV pidas võimalikuks ja aktsepteeris seda, et mürk põhjustab koerale suuri

kannatusi. Selliseid asjaolusid tõendatud ei ole. VV kasutas vahendit, mis on spetsiaalselt looma – tõsi küll, mitte koera, vaid näriliste – surma põhjustamiseks välja töötatud. Kohtule ei ole esitatud mingeid tõendeid selle kohta, et VV pidas võimalikuks, et see põhjustab koerale suuri kannatusi. Seega tuleb tõdeda, et KarS § 264 lg 1 p 3 subjektiivne koosseis ei ole täidetud.

Arvestades seda, et lubamatu tegu looma suhtes, kui see ei ole toime pandud julmal viisil või avalikult, on LoKS § 66² lg 1 koosseisule vastav väärtegu. Kui süüdistatava tegu vastab kohtu hinnangul mitte kuriteo vaid väärteo tunnustele, tuleb vastavalt KrMS § 274 lg-le 1 lõpetada kriminaalmenetlus määrusega. Seega tuleb maakohtu õigeksmõistev otsus küll tühistada, kuid menetlus tuleb lõpetada.

15. Menetluse lõpetamise korral tuleb sarnaselt õigeksmõistva otsuse tegemisele jätta KrMS § 310 lg 2 kohaselt tsiviilhagi läbi vaatamata. Seega ei ole alust tühistada maakohtu otsust tsiviilhagi läbivaatamata jätmise osas.

16. Kuna ringkonnakohus tühistab maakohtu otsuse ja lõpetab kriminaalmenetluse, on tegemist sisuliselt KrMS § 337 lg 2 p-le 1 vastava lahendiga. Sellise lahendi tegemise korral kannab vastavalt KrMS § 185 lg-le 1 apellatsioonimenetluse kulud riik. Apellatsioonimenetluse kulud on kannatanute ja süüdistatava õigusabikulud.

Kannatanute esindaja taotleb kokku 2725,8 euro suuruste õigusabikulude hüvitamist YY-le. Taotlusele lisatud arvetes on lahti kirjutatud osutatud õigusabi toimingud ja nende ajakulu.

VV kaitsja on esitanud taotluse hüvitada VV-le 600 euro suurused apellatsioonimenetluse õigusabi kulud. Ka kaitsja on esitanud kohtule kulusid kinnitavad arved.

Ringkonnakohus peab nii kannatanu kui süüdistatava õigusabikulusid põhjendatuteks ning leiab, et need tuleb hüvitada täies ulatuses.

(allkirjastatud digitaalselt)